

ZÁKON O DANI Z PŘIDANÉ HODNOTY

DonauMedia

V ceně:

Interaktivní komplet nejnovějšího
znění zákona po všech novelách
s úvodním komentářem posledních
změn a on-line aktualizacím
servisem

SPV

SPOLEČNOSTI
PRO VÁSPRODEJ
A ZAKLÁDÁNÍ
SPOLEČNOSTÍ

E-book, bezplatná aktualizace:
Podrobnosti na www.DanoveZakony365.cz

Ekonomický software

POHODA

Zákon o dani z přidané hodnoty 2025 s úvodním komentářem posledních změn

Souhrnně k posledním novelám zákona o dani z přidané hodnoty

Strana 3

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
v právním stavu k 1. lednu 2025

Strana 6

ZDARMA další e-booky s nejnovějšími zněními a Daňový měsíčník 2025?
Jednoduchá registrace QR kódem na obálce nebo na DanoveZakony365.cz!

POHODA

Ekonomický software

Ideální
pro komplexní
zpracování účetnictví
a daňové evidence

www.pohoda.cz

mPOHODA

mobilní fakturace a prodej

Aplikace, se kterou
vystavíte doklady z mobilu
a snadno je pošlete své účetní

www.mpohoda.cz

WWW

ZÁKON O DANI Z PŘIDANÉ HODNOTY 2025. E-book v pdf, 1. vydání. Právní stav 1. ledna 2025.

DanoveZakony365.cz

© 2025 DonauMedia, s. r. o., Tallerova 4, Bratislava. Pište nám na e-mail: newsletter@newsletter.cz. Vyrobeno v EU.

ISBN 978-80-8183-219-2

Upozornění: Znění textů v této publikaci bylo prověřeno s veškerou dostupnou péčí, vydavatel ani prodejce však nepřebírají žádné záruky za eventuální škody vzniklé jejím použitím a neodpovídají tedy za to, pokud by na základě textů zveřejněných v této publikaci kdokoli konal nebo se zdržel konání a v souvislosti s tím mu vznikla jakákoliv škoda materiální nebo nemateriální povahy. Jediným rozhodujícím zněním zákonů v případě pochybností a sporů jsou texty ve Sbírce zákonů. Autorská práva k této publikaci jsou předmětem ochrany podle zákonů ČR a SR a vykonává je výhradně vydavatel. Rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem celku nebo části této publikace bez výslovného písemného svolení vydavatele je zakázáno. Nerespektování práv vydavatele může vést k soudnímu postihu včetně povinnosti náhrady škody.

V této publikaci byly použity materiály Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Ministerstva financí ČR a ze Sbírky zákonů.

SPV

SPOLEČNOSTI
PRO VÁS

**PRODEJ A ZAKLÁDÁNÍ
SPOLEČNOSTÍ ONLINE**

+420 775 588 338

www.spolecnostiprovaz.cz

Souhrnně k posledním novelám zákona o dani z přidané hodnoty

Zákon o dani z přidané hodnoty byl od 1. ledna 2025 změněn dvěma menšími novelami a jednou velkou, zcela zásadní, u které byla účinnost některých ustanovení odložena na 1. července 2025 a 1. ledna 2026.

Zákon č. 363/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- **Charakter novely:** Malá technická.
- **Datum publikování:** 8. října 2021
- **Účinnost novely:** Od 1. ledna 2025
- **Obsah předpisu:** Malá legislativně technická novela ze zákona o dani z přidané hodnoty vypustila z vymezení staveb pro sociální bydlení dětské domovy pro děti do tří let (bývalé kojenecké ústavy) v návaznosti na zrušení umístování těchto dětí v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí od roku 2025.

Zákon č. 251/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných dražbách

- **Charakter novely:** Malá věcná.
- **Datum publikování:** 25. srpna 2023
- **Účinnost novely:** Od 1. ledna 2025
- **Obsah předpisu:** V zákoně o dani z přidané hodnoty byla zrušena nadbytečná zvláštní úprava pro určení dne uskutečnění zdanitelného plnění při vydražení zboží ve veřejné dražbě. Den uskutečnění zdanitelného plnění se určí podle obecného pravidla pro dodání zboží. Při dodání nemovitě věci bude ovšem i v případě dražby nutné respektovat zvláštní úpravu pro dodání nemovitě věci, která je obsažena v § 21 odst. 2 zákona o dani z přidané hodnoty.

Zákon č. 461/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 358/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

- **Charakter novely:** Velká věcná i legislativně technická.
- **Datum publikování:** 23. prosince 2024
- **Účinnost novely:** Od 1. ledna 2025, částečně od 1. července 2025, částečně od 1. ledna 2026
- **Obsah předpisu:** Vedle implementačních ustanovení a reakcí na judikaturu Soudního dvora Evropské unie obsahuje novela také změny, jejichž cílem je snaha o další zefektivnění procesu výběru a správy daně z přidané hodnoty a zvýšení jistoty dotčených subjektů. Mezi hlavní novinky patří změna kritérií pro plátcovství daně při překročení obratu, zkrácení lhůty pro uplatnění nároku na odpočet, změna parametrů pro zdanění prvního dodání nemovitě věci vč. přesné definice podstatné změny nemovitě věci a změny v definici stavebního pozemku, zrušení pojmu majetek vytvořený vlastní činností a úpravy při opravách daně a základu daně. Kromě toho obsahuje novela také četné formální, terminologické a legislativně technické změny. Hlavní část rozsáhlé novely vstoupila v účinnost od 1. ledna 2025, ale především změny týkající se nemovitých věcí (dodání nemovitých věcí, pravidla pro dobrovolné zdanění nájmu nemovitých věcí, uplatnění sazeb u bytové výstavby) byly odloženy na 1. července 2025.

Změny v registraci k dani

Nově byl definován obrat v tuzemsku, do kterého se nyní započítávají i bezúplatná plnění typu přemístění zboží do jiného členského státu nebo použití majetku pro účely nesouvisející s ekonomickou činností plátce. Zaveden byl obrátový limit v Evropské unii ve výši 100 000 EUR. Obrat pro registraci plátce k dani z přidané hodnoty se počítá za předchozích dvanáct kalendářních měsíců, ale vždy samostatně za kalendářní rok, tedy vždy 1. ledna znovu od nuly. Registrace je nutná po dosažení obratu 2 000 000 korun od 1. ledna následujícího roku nebo od následujícího dne po překročení obratu 2 536 500 korun, možná je též od následujícího dne po překročení obratu 2 000 000 korun. U registrace a ukončení registrace byla upravena další pravidla, například se nemůže k dani dobrovolně registrovat nespolehlivá osoba. Pro čtvrtletní zdaňovací období byla zvýšena hranice obratu na 15 000 000 korun.

Transpozice úpravy v oblasti zvláštního režimu pro malé podniky

Směrnice o dani z přidané hodnoty umožňuje pro tzv. malé podniky usazené na území členského státu zavést osvobození od uplatňování daně, díky kterému nejsou tyto subjekty zatíženy povinnostmi spojenými se systémem daně z přidané hodnoty. Určení toho, kdo je malý podnik, se děje prostřednictvím stanovení výše limitu pro obrat osoby povinné k dani. Hlavní změnou, kterou novela přinesla, je otevření možnosti čerpat výhod režimu pro malé podniky v tuzemsku i osobám, které jsou usazené v jiném členském státě (nemají v tuzemsku sídlo). Tedy vedle tuzemského režimu pro malé podniky zavádí tzv. přeshraniční režim pro malé podniky. Dochází ke zrovnoprávnění tuzemských osob povinných k dani s osobami usazenými v jiném členském státě. Do přeshraničního režimu je nutná registrace a splnění podmínky hranice obratu v EU do 100 000 EUR a současně limitu členského státu, kde chce malý podnik tento režim využít.

Transpozice tzv. sazbové směrnice

Stávající znění směrnice o dani z přidané hodnoty (čl. 53 a 54) i zákona o dani z přidané hodnoty (§ 10b) stanovuje místo plnění při poskytnutí služby spočívající v oprávnění ke vstupu na akci v oblasti kultury, umění, sportu, vědy, vzdělávání a zábavy, nebo službu doplňkovou k tomuto vstupu, jako místo, kde se tato akce skutečně koná. Pouze pokud by se jednalo o elektronicky poskytovanou službu osobě nepovinné k dani, stanovilo by se místo plnění v souladu s čl. 58 směrnice a § 10i zákona jako místo, kde se nachází příjemce služby. Aby se zabránilo přesunu zdanění do třetích zemí nebo zemí s nízkým zdaněním v případě virtuální účasti (oprávnění ke vstupu) na kulturní, umělecké, sportovní, vědecké, vzdělávací, zábavní nebo podobné akce, resp. služeb vztahujících se ke kulturním, uměleckým, sportovním, vědeckým, vzdělávacím, zábavním nebo podobným akcím, které jsou přenášeny nebo jinak virtuálně zpřístupňovány, stanoví se místo plnění podle místa příjemce služby takto (i) v případě osoby povinné k dani se použije základní pravidlo podle § 9 zákona, resp. čl. 44 směrnice (tedy nepoužije se úprava § 10b zákona o dani z přidané hodnoty, resp. čl. 53 směrnice), (ii) v případě osoby nepovinné k dani se bude jednat o místo, kde je tato osoba usazena nebo má místo pobytu (sídlo v případě právnické osoby, místo pobytu v případě fyzické osoby). Daná úprava se vztahuje pouze na kulturní, uměleckou, vědeckou vzdělávací, zábavní nebo podobnou akci (zároveň nová úprava jakkoli nově blíže nedefinuje, o jaké akce se jedná). Typicky se nová úprava uplatní v případě situací, kdy se akce, která se bude konat fyzicky, bude zároveň živě přenášet.

Kromě výše uvedených povinných transpozice sazbové směrnice byla přijata nová pravidla navazující na čl. 101a směrnice o dani z přidané hodnoty obsahující pro státy volitelnou úpravu pro výjimečné situace. Tato úprava umožní osvobodit od daně z přidané hodnoty s nárokem na odpočet daně dodání zboží, pořízení zboží z jiného členského státu a poskytnutí služeb souvisejících s tímto zbožím, včetně služeb pronájmu, na které se vztahuje osvobození od daně z přidané hodnoty na dovoz zboží, které je dováženo ve prospěch obětí katastrof na základě rozhodnutí Evropské komise (čl. 51 a násl. směrnice Rady 2009/132/ES), a to na základě nařízení vlády.

Nárok na odpočet daně při registraci plátce

Rozšíření možnosti uplatnění nároku na odpočet daně bylo reakcí na některé problémy aplikační praxe, se kterými se potýkaly zejména obce. Minulé znění § 79 odst. 2 písm. b) se nevztahovalo na případy, kdy osoba povinná k dani uvede pořízený dlouhodobý majetek do stavu způsobilého k užívání až poté, co se stane plátcem. Novela upřesnila daně ustanovení tak, aby zapadalo do logiky možnosti uplatnění daně z přidané hodnoty při registraci k dani z přidané hodnoty, tedy aby možnost odpočtu daně nebyla zablokována tím, že příslušný majetek není ještě dokončen. Vedle původní úpravy daně odstavcem 1 bylo nově v odstavci 2 osobě povinné k dani umožněno uplatnit nárok na odpočet daně u dlouhodobého majetku pořízeného v období pěti let přede dnem, kdy se osoba povinná k dani stala plátcem, pokud se jedná o přijatá zdanitelná plnění (např. dílčí plnění), která se stala součástí pořízeného dlouhodobého majetku, a to do doby, než byl tento dlouhodobý majetek uveden do užívání. K uvedení tohoto pořízeného dlouhodobého majetku do stavu způsobilého k užívání musí dojít v období dvanácti po sobě jdoucích měsíců předtím, než se osoba povinná k dani stala plátcem. Na případy, kdy osoba povinná k dani uvede pořízený dlouhodobý majetek do stavu způsobilého k užívání až poté, co se stane plátcem, se vztahuje § 79 odst. 1. To znamená, že v takovém případě je možné uplatnit odpočet daně na vstupu pouze ze zdanitelných plnění přijatých v období dvanácti po sobě jdoucích měsíců přede dnem, kdy se tato osoba stala plátcem. Stejně principy se použijí např. i u technického zhodnocení provedeného před datem registrace na dlouhodobém majetku již uvedeném do užívání.

Stavby pro bydlení a stavby pro sociální bydlení

Nová úprava cílí na odstranění výkladových rozporů při určení, jaká stavba se pro účely daně z přidané hodnoty považuje za stavbu bytového a rodinného domu, a to tak, že pro určení, zda se jedná o stavbu bytového nebo rodinného domu bude klíčový způsob využití stavby (stavebního objektu) zapsaný v registru územní identifikace, adres a nemovitostí (tedy stavební objekt se způsobem využití bytový dům nebo rodinný dům). Registr územní identifikace, adres a nemovitostí je jedním ze základních registrů veřejné správy. Pro zápisy v tomto základním registru platí princip materiální publicity (v § 4 odst. 6 zákona č. 111/2009 Sb.), podle něhož se má se za to, že ten, kdo vychází z referenčního údaje, je v dobré víře, že stav referenčního údaje odpovídá skutečnému stavu věci, ledaže musel vědět o jeho nesprávnosti.

V případě neexistence takového zápisu, tj. v situacích, kdy stavba ještě není zapsána v katastru nemovitostí, je nutné vyjít zejména z projektu, stavebního povolení apod., neboť z těchto dokumentů by mělo být zřejmé splnění podmínek bytového, resp. rodinného domu pro účely daně z přidané hodnoty. Přitom je nutno respektovat nejen pouhou definici bytového či rodinného domu, ale i další faktory podmiňující zápis do registru územní identifikace, adres a nemovitostí. Z důvodu odstranění výkladových rozporů a problémů v aplikační praxi byla upřesněna definice stavby pro sociální bydlení tak, aby více zohledňovala převažující určení, resp. použití (využití) této stavby a zároveň, aby odpovídala definici stavby pro sociální bydlení u staveb se smíšeným způsobem užívání. Nově byla stanovena fikce, na jejímž základě jsou za stavby pro sociální bydlení považovány i další stavby v závislosti na účelu užívání (dříve § 48 odst. 5 písmena d) až k), nově § 48a odst. 2). Za stavby pro sociální bydlení pro účely daně z přidané hodnoty se považují také stavby se smíšeným účelem užívání, u kterých převládá využití pro sociální bydlení. U těchto staveb je jejich zařazení mezi stavby pro sociální bydlení podmíněno nadpolovičním podílem podlahové plochy prostor užívaných pro účely sociálního bydlení (a na ně připadajících podílů na společných částech budovy) na celkové podlahové ploše budovy.

Podle nové úpravy se postupuje od 1. července 2025.

Dodání vybrané nemovité věci

Při zdaňování dodání vybrané nemovité věci došlo oproti předchozí úpravě k zásadnímu posunu, kdy nová úprava směřuje ke zdanění pouze prvního dodání po dokončení vybrané nemovité věci po jejím dokončení nebo po její podstatné změně. Stejně jako dříve budou podléhat dani veškerá dodání před dokončením vybrané nemovité věci v rámci její prvovýstavby. V souladu se směrnicí o dani z přidané hodnoty bylo ke zkráceno testované období. Podle nové úpravy se postupuje od 1. července 2025.

Úpravy v oblasti opravy základu daně

Cílem změn v oblasti opravy základu daně z přidané hodnoty bylo přesnější provedení směrnice o dani z přidané hodnoty a promítnutí aktuální judikatury Soudního dvora Evropské unie, jakož i změny vycházející ze správní praxe. Jedná se například o zpřesnění ustanovení § 42 odst. 1, dále o prodloužení lhůty pro opravu základu daně nebo o zavedení povinnosti provést opravu základu daně i pro osoby, které v době provedení opravy základu daně již nejsou plátcí daně nebo identifikované osoby.

V rámci zpřesnění a zjednodušení § 42 odst. 1 byl reflektován článek 90 směrnice, který ukládá povinnost opravy základu daně pouze v případech, které mají jasnou vazbu na cenu plnění, tedy pokud dojde ke snížení, zrušení, vypovězení nebo nezaplacení ceny, což je jediné kritérium pro opravu základu daně. Z tohoto důvodu bylo nezbytné navázat opravy základu daně na změnu výše úplaty. Změna výše úplaty zahrnuje i vrácení původní úplaty nebo použití původní úplaty, ze které vznikla plátcí ke dni jejího přijetí povinnost přiznat daň, na úhradu jiného nového plnění. K prodloužení lhůty pro opravu základu daně došlo na základě skutečnosti, že tříletá lhůta pro opravu základu daně stanovená v § 42 odst. 8 neodpovídala požadavkům praxe. Jedná se například o převody nemovitostí, kdy běžně dochází k úpravám základu daně po delší době, než jsou tři roky (například v důsledku odstoupení od smluv pro nesplnění podmínek kupujícím, korekce cen, a to jejich navyšování či snižování v souvislosti s podmínkami uvedenými ve smlouvách atd.). Rovněž i ve stavebnictví se v současnosti při investičních akcích běžně používá délka záruční doby pro reklamaci v rozsahu 60 měsíců a delší. V takovém případě při úspěšné reklamaci a následné úpravě ceny (snížení ceny) by za předchozího znění zákona nebylo možné provést opravu základu daně. Lhůta v délce sedmi let byla zvolena v návaznosti na lhůtu stanovenou pro uchovávání daňových dokladů, resp. na lhůtu stanovenou pro uchovávání evidence pro účely daně z přidané hodnoty, tak, aby v případě opravy základu daně v posledním roce sedmileté lhůty měl správce daně dostatečný časový prostor pro eventuální následnou kontrolu a případné doměření daně. Lhůta tří let pro opravu základu daně při přijetí úplaty, pokud se zdanitelné plnění ještě neuskutečnilo, se nezměnila. Povinnost provést opravu základu daně i pro osoby povinné k dani, které v době provedení opravy základu daně již nejsou plátcí daně nebo identifikované osoby, vychází z rozsudku Soudního dvora Evropské unie, podle kterého nelze v souladu s článkem 90 směrnice vázat snížení základu daně na podmínku, aby byl dlužník ke dni dodání zboží nebo poskytnutí služby a ke dni předcházejícímu dni podání dodatečného daňového přiznání registrován jako osoba povinná k dani nebo aby byl věřitel ke dni předcházejícímu dni podání dodatečného daňového přiznání stále registrován jako osoba povinná k dani. Proto bylo do zákona doplněno nové ustanovení, které zavedlo povinnost pro osoby povinné k dani, kterým vznikla povinnost přiznat daň u uskutečnění zdanitelného plnění nebo při přijetí úplaty, pokud se zdanitelné plnění ještě neuskutečnilo, opravit základ daně i v případě, že v době uskutečnění opravy základu daně již nejsou plátcí nebo identifikované osoby. Tato povinnost však byla doplněna pouze pro opravu základu daně, neboť tu zákon o dani z přidané hodnoty považuje za samostatné zdanitelné plnění. Což je rozdíl od opravy výše daně, kde se tato povinnost rovněž aplikuje, avšak se stále jedná o původní daňovou povinnost plátce nebo identifikované osoby a povinnost opravit výši daně i v případě, že plátcem nebo identifikovanou osobou již nejsou registrováni k dani z přidané hodnoty, lze dovodit přímo z § 20 odst. 2 daňového řádu.

Oprava základu daně v případě nedobytné pohledávky

I nadále zůstala zachována možnost provedení opravy základu daně ve vyjmenovaných případech. Byla však zkrácena doba uplynulá od vydání prvního exekučního příkazu v příslušném řízení podmiňující provedení opravy základu daně při současném zachování principů, na kterých stávající úprava stojí, tak, aby bylo dosaženo vyšší rovnováhy mezi praktickými požadavky a formami předjímanými zákonem o dani z přidané hodnoty. Podmínky pro provedení opravy základu daně jsou nově splněny i v případech, kdy věřitel splnil veškeré podmínky pro provedení opravy základu daně, avšak ve chvíli, kdy tuto opravu provádí, se již dlužník v insolvenčním řízení nenachází (např. insolvenční soud zrušil konkurs z důvodu, že pro uspokojení věřitelů je majetek dlužníka zcela nedostačující). V návaznosti na judikaturu Soudního dvora Evropské unie byla rozšířena množina pohledávek, v souvislosti s jejichž nezaplacením vzniká povinnost provést opravu základu daně. Jedná se například o situaci, kdy bylo proti dlužníkovi zahájeno insolvenční řízení, věřitel nepřihlásil pohledávku ze zdanitelného plnění nejpozději ve lhůtě stanovené rozhodnutím soudu o úpadku a v případě přihlášení této pohledávky by pohledávka nebyla zcela nebo zčásti uspokojena. Novela zároveň odstranila „tvrdé“ zákazy provedení opravy základu daně v případě nedobytné

pohledávky. Oprava základu daně nadále nebude možná při neexistenci dobré víry věřitele v zaplacení zdanitelného plnění v případě jeho postupu s péčí odpovídající péči řádného hospodáře. Zároveň je založena vyvratitelná domněnka, podle níž se má za to, že ustanovení o neexistenci dobré víry je naplněno právě a pouze při splnění některé ze zákonem o dani z přidané hodnoty stanovených podmínek.

Oprava odpočtu daně v případě nedobytné pohledávky

V návaznosti na judikaturu Soudního dvora Evropské unie novela stanovila nový důvod pro provedení opravy odpočtu daně, kterým je nezaplacení pohledávky ze zdanitelného plnění do uplynutí stanovené doby ode dne splatnosti. Provedení opravy (snížení odpočtu daně) je tak pro dlužníka povinné v případě, že pohledávka ze zdanitelného plnění nebyla uhrazena do posledního dne třetího měsíce následujícího po měsíci, v němž uplynula lhůta její splatnosti. Dlužník je povinen uplatněný odpočet daně snížit ve výši vypočtené ze základu daně stanoveného podle § 46a odst. 1. Povinnost provedení opravy odpočtu daně nevzniká, pokud k úhradě pohledávky dojde nejpozději v posledním dni šestého kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po kalendářním měsíci, v němž se pohledávka stala splatnou. Nejběžnějším prostředkem k prokázání správnosti provedené opravy odpočtu daně je opravný daňový doklad vystavený věřitelem, dlužník však může prokázat správnost provedené opravy odpočtu daně i jiným způsobem. Dlužníkovi, který snížil odpočet daně, je umožněno zvýšit uplatněný odpočet daně v případě opravy základu daně, změny výše opravy základu daně určené kvalifikovaným odhadem, dodatečné opravy základu daně nebo zrušení opravy základu daně v případě nedobytné pohledávky, které mají za následek zvýšení základu daně u původního zdanitelného plnění a tím i zvýšení odpočtu daně. Pokud dojde k dodatečné opravě základu daně provedené z důvodu postoupení pohledávky věřitelem, je dlužník, který u přijatého zdanitelného plnění, které nebylo věřiteli zaplacen, snížil odpočet daně, oprávněn provést opravu, tj. zvýšit odpočet daně na základě opravného daňového dokladu vystaveného věřitelem, avšak pouze v případě a do výše základu daně vypočteného z úhrady provedené postupníkovi. Dlužníkovi je umožněno opravit, tj. zvýšit, uplatněný odpočet daně ve lhůtě tří let od konce zdaňovacího období, ve kterém nastalo datum uskutečnění konkrétního opravného plnění. Dlužník je povinen prokázat zvýšení odpočtu daně daňovým dokladem.

Zrušení specifické úpravy majetku vytvořeného vlastní činností

Novela vypustila celý koncept dlouhodobého majetku vytvořeného vlastní činností v souvislosti se změnou přístupu na základě judikatury Soudního dvora Evropské unie a Nejvyššího správního soudu. Důvodem byla rovněž nejednoznačnost vymezení rozsahu případů, na které se tento zvláštní postup vztahoval, a tím se stalo uplatňování dřívějších pravidel v praxi nepřiměřeně zatěžující, komplikované a mělo negativní dopad nejen na obce a příspěvkové organizace, ale i na kraje, neziskové organizace (např. školy), zdravotnická zařízení i všechny, kteří vykazovali kombinované/smíšené využití dlouhodobého majetku (tedy i podnikatelské subjekty typu bank nebo pojišťoven). Zrušen byl tedy specifický postup při zdanění majetku vytvořeného vlastní činností a tím pádem i specifický způsob uplatňování nároku na odpočet daně.

Zrušení institutu vrácení daně osobám se zdravotním postižením

Ze zákona o dani z přidané hodnoty bylo vypuštěno ustanovení neslučitelné s unijní právní úpravou a které do oblasti daně z přidané hodnoty nepatřilo, neboť se věčně jedná o dávku v gesci Ministerstva práce a sociálních věcí.

Osvobození od daně a vrácení daně při dodání zboží a poskytnutí služby v rámci diplomatických a konzulárních vztahů

Nová právní úprava odstranila nejistotu a administrativní zátěž spojenou s potvrzováním principu vzájemnosti a jeho osobního, věcného a hodnotového rozsahu. Pro diplomatické mise, konzulární úřady a jejich členy zůstal zachován minimální limit 4 000 Kč. Maximální roční limit se u diplomatických misí a konzulárních úřadů odvíjí od počtu členů personálu a činí 2 000 000 Kč ročně (do 15 členů) nebo 3 000 000 Kč ročně (více než 15 členů). Počet členů se počítá podle průměrného počtu členů personálu v předchozím kalendářním roce, a to vždy k 1. lednu následujícího kalendářního roku. Roční limit může být nižší v případě, že by vysílající stát poskytoval méně příznivé zacházení, pokud jde o vrácení daně diplomatické misi nebo konzulárnímu úřadu České republiky jakožto vysílajícího státu. Maximální roční limit u členů diplomatických misí a konzulárních úřadů činí 200 000 Kč v kalendářním roce nástupu na diplomatickou misi v České republice a 100 000 Kč v každém následujícím kalendářním roce služebního pobytu v České republice. I v tomto případě může být roční limit nižší v případě, že by vysílající členský stát poskytoval recipročně méně příznivé zacházení. Dále existuje výčet zboží a služeb, které se nezapočítávají do žádných limitů pro vrácení daně. Nově byly definovány maximální množství limity pro osobní automobily a doby, po kterou nesmí být tyto osobní automobily pronajaty, zapůjčeny, zastaveny, zcizeny nebo zničeny. Tyto limity a doby zůstaly stejné, jak se před změnou právní úpravy uplatňovaly v případech, kdy se neuplatnil princip vzájemnosti. Daň se nově nevrací členu rodiny člena diplomatické mise a konzulárního úřadu, ani diplomatickým misím a konzulárními úřadům se sídlem v tuzemsku, jejichž vysílající stát neuplatňuje daně jako součást ceny zboží a služeb.

Osvobození vývozu zboží, které má být odneseno v osobním zavazadle cestujícího, a vrácení daně cestujícímu

Novela změnila dřívější koncepci u vývozu zboží, které má být odneseno v osobním zavazadle. Podmínky pro osvobození vývozu zboží, které má být odneseno v osobních zavazadlech cestujícího, byly přesunuty z ustanovení o vrácení daně do § 66. Celní úřad bude primárně potvrzovat výstup zboží z území Evropské unie. Avšak bude mít možnost, zjistí-li nedodržení podmínek pro osvobození, potvrzení výstupu pro účely vrácení daně z přidané hodnoty odmítnout. V rámci vrácení daně byla zakotvena povinnost prodávajícího vystavit doklad o prodeji, a to v listinné podobě, nedohodne-li se prodávající se zákazníkem jinak. S ohledem na pokročilou digitalizaci v této oblasti bude mít prodávající povinnost údaje, které jsou součástí dokladu o prodeji, zaslat bezprostředně po vystavení tohoto dokladu elektronicky Celní správě České republiky. Tato data bude mít cestující na letišti k dispozici prostřednictvím informačního systému celní správy, jehož prostřednictvím dojde k potvrzení výstupu. Pokud tedy prodávající Celní správě ČR poskytne data z dokladu o prodeji a cestující z třetí země bude opouštět území Evropské unie z České republiky, nebude listinnou verzí dokladu o prodeji pro účely potvrzení výstupu zboží z území Evropské unie potřebovat. Zároveň je pamatováno na případy, kdy cestující opouští Evropskou unii z jiného členského státu, proto je prodávající povinen cestujícímu na jeho žádost předat doklad v listinné podobě a označit jej sdělením „VAT REFUND“ nebo „TAX FREE“. Plátce má i nadále možnost získat zpět daň, která náleží cestujícímu, a to skrze své daňové přiznání za předpokladu, že má potvrzený doklad o prodeji zboží celním úřadem a již cestujícímu daň vrátil. Tuto možnost má však nově pouze do konce kalendářního roku následujícího po kalendářním roce, ve kterém byl potvrzen výstup zboží z území Evropské unie.

Podle nové úpravy se postupuje od 1. ledna 2026.

Ostatní jednotlivé změny

Za zmocněnce pro doručování si nově osoba, která má datovou schránku, může zvolit pouze osobu, která má též datovou schránku. Datovou schránku musí mít i zmocněnec pro doručování zvolený zahraniční osobou. Zahraniční osoby musí povinně oznámit správci daně mailovou adresu. Upřesněna byla pravidla evidence obchodního majetku. Přepřacována byla úprava pro uplatnění daně u dodání a pořízení nových dopravních prostředků z jednoho do druhého členského státu. Změnilo se pravidlo pro určení data uskutečnění zdanitelného plnění poskytovaného dlouhodobě. Změny doznalo stanovení základu daně u bezúplatných plnění nebo u plnění poskytovaných částečně za úplatu a částečně formou nepeněžitého plnění. Osvobození u dodání knih a brožur bylo vztaženo rovněž na letáky neobsahující více než 50 % reklamy. Za stanovených podmínek byla zavedena právní fikce, kdy příjemce zdanitelného plnění věděl nebo vědět měl a mohl, že daň nebude úmyslně uhrazena a upraveny byly podmínky, kdy může nastat ručení za daň neodvedenou poskytovatelem plnění.

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty,

ve znění zákona č. 635/2004 Sb., č. 669/2004 Sb., č. 124/2005 Sb., č. 215/2005 Sb., č. 217/2005 Sb., č. 377/2005 Sb., č. 441/2005 Sb., č. 545/2005 Sb., č. 109/2006 Sb., č. 230/2006 Sb., č. 319/2006 Sb., č. 172/2007 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 270/2007 Sb., č. 296/2007 Sb., č. 124/2008 Sb., č. 126/2008 Sb., č. 320/2008 Sb., č. 87/2009 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 362/2009 Sb., č. 489/2009 Sb., č. 120/2010 Sb., č. 199/2010 Sb., č. 47/2011 Sb., č. 370/2011 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 457/2011 Sb., č. 18/2012 Sb., č. 167/2012 Sb., č. 333/2012 Sb., č. 500/2012 Sb., č. 502/2012 Sb., č. 241/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 196/2014 Sb., č. 262/2014 Sb., č. 360/2014 Sb., č. 377/2015 Sb., č. 113/2016 Sb., č. 188/2016 Sb., č. 243/2016 Sb., č. 298/2016 Sb., č. 33/2017 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 40/2017 Sb., zákona č. 170/2017 Sb., č. 225/2017 Sb., č. 371/2017 Sb., č. 283/2018 Sb., č. 6/2019 Sb., č. 80/2019 Sb., č. 256/2019 Sb., č. 283/2020 Sb., č. 299/2020 Sb., č. 343/2020 Sb., č. 527/2020 Sb., č. 609/2020 Sb., č. 284/2021 Sb., č. 355/2021 Sb., č. 363/2021 Sb., č. 371/2021 Sb., č. 93/2022 Sb., č. 366/2022 Sb., č. 432/2022 Sb., č. 152/2023 Sb., č. 251/2023 Sb., č. 252/2023 Sb., č. 285/2023 Sb., č. 349/2023 Sb., č. 417/2023 Sb., č. 469/2023 Sb. a č. 461/2024 Sb.

Jaká vyznačení jsou v textu úplného znění:

- obyčejné černé písmo – základní text včetně všech novel z předchozích let
- **tučné červené písmo** – text, který se změnil k 1. lednu 2025 (symbol ✂ znamená vypuštění textu bez náhrady)
- **ležaté písmo** – redakční poznámky, upozornění na dříve zrušené pasáže bez přeznačení následujících písmen nebo odstavců apod.

ČÁST PRVNÍ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ HLAVA I OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Předmět úpravy

Tento zákon zpracovává příslušné předpisy Evropské unie¹⁾ a upravuje daň z přidané hodnoty.

§ 2

Předmět daně

- (1) Předmětem daně je
 - a) dodání zboží za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, s místem plnění v tuzemsku,
 - b) poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, s místem plnění v tuzemsku,
 - c) pořízení
 1. zboží z jiného členského státu za úplatu s místem plnění v tuzemsku osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, nebo právnickou osobou nepovinnou k dani,
 2. nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu s **místem plnění v tuzemsku** osobou nepovinnou k dani,
 - d) dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.
- (2) Zdanitelné plnění je plnění, které
 - a) je předmětem daně a
 - b) není osvobozené od daně.

§ 2a

Vynětí z předmětu daně

- (1) Předmětem daně není pořízení zboží z jiného členského státu, jestliže dodání tohoto zboží
 - a) by v tuzemsku bylo osvobozeno od daně podle § 68 odst. 1 až **8 a 10 nebo by byla vrácena daň podle § 80**, nebo
 - b) je v členském státě zahájen odesláním nebo přepravou tohoto zboží předmětem daně s použitím
 1. zvláštního režimu pro obchodníky s použitým zbožím, uměleckými díly, sběratelskými předměty a starožitnostmi,
 2. přechodného režimu pro použité dopravní prostředky, nebo
 3. zvláštního režimu pro prodej veřejnou dražbou.
- (2) **Předmětem daně není pořízení zboží z jiného členského státu, pokud celková hodnota pořízeného zboží nepřekročila v příslušném ani bezprostředně předcházejícím kalendářním roce 326 000 Kč a pořízení zboží je skutečně-**
 - a) **osobou povinnou k dani se sídlem v tuzemsku, která není plátcem ani osobou uskutečňující pouze plnění, u kterých by neměla nárok na odpočet daně, pokud by byla plátcem, jejíž obrát v tuzemsku v bezprostředně předcházejícím kalendářním roce překročil částku podle § 6 odst. 1 nebo jejíž obrát v tuzemsku překročil v příslušném kalendářním roce částku podle § 6 odst. 2 písm. b),**
 - b) **osobou povinnou k dani se sídlem nebo provozovnou v jiném členském státě, která**
 1. je osobou registrovanou do režimu pro malé podniky pro tuzemsko, která může tento režim využívat a která jedná jako taková, nebo
 2. není osobou podle bodu 1 ani plátcem a která je ve všech jiných člen-

ských státech osobou s obdobným postavením jako v tuzemsku osoba povinná k dani se sídlem v tuzemsku, která není plátcem,

- c) **osobou povinnou k dani, na kterou se v jiném členském státě vztahuje společný režim daňového paušálu pro zemědělce, nebo**
- d) **právnickou osobou nepovinnou k dani.**
- (3) **Do celkové hodnoty pořízeného zboží podle odstavce 2 se zahrnuje**
 - a) **celková hodnota pořízeného zboží z jiného členského státu bez daně, pokud je zboží odesláno nebo přepraveno do tuzemska, a**
 - b) **celková hodnota zboží bez daně pořízeného při prodeji zboží na dálku, pokud je zboží odesláno nebo přepraveno do tuzemska.**
- (4) Do celkové hodnoty pořízeného zboží podle odstavce 2 **✂** se nezahrnuje hodnota pořízeného
 - a) nového dopravního prostředku,
 - b) zboží, které je předmětem spotřební daně,
 - c) zboží uvedeného v odstavci 1.
- (5) Odstavce 1 a 2 se nevztahují na pořízení zboží, které je předmětem spotřební daně, a pořízení nového dopravního prostředku.

§ 2b

Volba předmětu daně

Osoba, která uskutečňuje pořízení zboží z jiného členského státu, které není předmětem daně podle § 2a odst. 2, se může rozhodnout, že toto pořízení je předmětem daně. Na pořízení zboží z jiného členského státu uskutečněné touto osobou do konce kalendářního roku bezprostředně následujícího po kalendářním roce, ve kterém se takto rozhodla, se nevztahuje § 2a odst. 2.

§ 3

Územní působnost

- (1) Pro účely daně z přidané hodnoty se rozumí
 - a) tuzemském území České republiky,
 - b) členským státem území členského státu Evropské unie s výjimkou jeho území, na které se nevztahuje Smlouva o Evropské unii a Smlouva o fungování Evropské unie,
 - c) jiným členským státem členský stát s výjimkou tuzemska,
 - d) třetí zemí území mimo území Evropské unie,
 - e) územím Evropské unie souhrn území členských států.
- (2) Pro účely daně z přidané hodnoty se za území členského státu Evropské unie nepovažuje
 - a) hora Athos,
 - b) Kanárské ostrovy,
 - c) francouzská území uvedená v čl. 349 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - d) Alandy,
 - e) Normanské ostrovy,
 - f) ostrov Helgoland,
 - g) území Büsingen,
 - h) Ceuta,
 - i) Melilla,
 - j) Livigno,
 - k) Campione d' Italia,
 - l) italské vody jezera Lugano.
- (3) Území Monackého knížectví se pro účely daně z přidané hodnoty považuje za území Francouzské republiky a území ostrova Man se považuje za území Spojeného království Velké Británie a Severního Irska, území Akrotiri a Dhekelie se považují za území Kypru.

§ 4

Vymezení základních pojmů

- (1) Pro účely tohoto zákona se rozumí:
- a) **úplatou peněžité nebo nepeněžité protiplnění poskytnuté v přímé souvislosti s plněním včetně dotace přímo vázané k ceně plnění,**
 - b) jednotkovou cenou cena za jednotku množství zboží nebo cena za službu,
 - c) daní na výstupu daň uplatněná plátcem za zdanitelné plnění podle § 13 až 20 nebo z přijaté úplaty vztahující se k tomuto plnění,
 - d) nadměrným odpočtem daň odpovídající rozdílu mezi daní na výstupu a odpočtem daně za zdaňovací období v případě, že daň na výstupu je nižší než odpočet daně,
 - e) uskutečněným plněním dodání zboží nebo poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková,
 - f) osobou registrovanou k dani osoba, které bylo přiděleno daňové identifikační číslo pro účely daně z přidané hodnoty v rámci obchodování mezi členskými státy,
 - g) zahraniční osobou osoba povinná k dani, která nemá na území Evropské unie sídlo ani provozovnu,
 - h) u fyzické osoby
 1. bydlištěm adresa vedená v základním registru obyvatel nebo v jiné obdobné evidenci, anebo adresa, kterou fyzická osoba uvedla správci daně, pokud neexistuje důkaz, že tato adresa neodpovídá skutečnosti,
 2. místem, kde se obvykle zdržuje, místo, kde fyzická osoba obvykle žije z důvodu osobních nebo profesních vazeb; má-li tato osoba profesní vazby v jiné zemi, než ve které má své osobní vazby, je místo, kde se fyzická osoba obvykle zdržuje, určeno osobními vazbami,
 3. místem pobytu bydliště, nebo místo, kde se obvykle zdržuje,
 - i) **sidlem adresa místa, kde jsou přijímána zásadní rozhodnutí týkající se řízení osoby a kde se schází její vedení, a adresa sídla, které je zapsáno ve veřejném rejstříku, s tím, že pokud nelze určit pouze jednu adresu, je sídlem adresa místa, kde jsou přijímána zásadní rozhodnutí týkající se řízení osoby; nelze-li v případě fyzické osoby takto sídlo určit, je jejím sídlem adresa místa jejího pobytu,**
 - j) provozovnou organizační složka osoby povinné k dani, která může uskutečňovat dodání zboží nebo poskytnutí služby, neboť je dostatečně stálá a má vhodné personální a technické zdroje,
 - k) zbožím, které je předmětem spotřební daně, zboží, které je předmětem některé ze spotřebních daní, předmětem daně z pevných paliv nebo předmětem daně ze zemního plynu a některých dalších plynů, s výjimkou plynu dodávaného prostřednictvím přepravní nebo distribuční soustavy nacházející se na území Evropské unie anebo jakékoli sítě k takové soustavě připojené, osobou neusazenou v tuzemsku osoba povinná k dani, která
 1. nemá sídlo v tuzemsku,
 2. uskuteční zdanitelné plnění dodání zboží nebo poskytnutí služby s místem plnění v tuzemsku a
 3. v tuzemsku nemá provozovnu nebo v tuzemsku má provozovnu, která se tohoto plnění neúčastní,
 - m) **kapitálově spojeným seskupením seskupení osob, na nichž jedna osoba má přímo nebo nepřímo podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech druhé osoby, anebo jedna osoba má přímo nebo nepřímo podíl na základním kapitálu nebo hlasovacích právech více osob,**
 - n) **personálně spojeným seskupením seskupení osob, na jejichž vedení se podílí alespoň jedna shodná osoba,**
 - o) provozovatelem elektronického rozhraní osoba povinná k dani, která za použití elektronického rozhraní, zejména elektronického tržiště, platformy, portálu nebo obdobného prostředku, usnadňuje dodání zboží nebo poskytnutí služby podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, kterým se stanoví prováděcí opatření ke směrnici o společném systému daně z přidané hodnoty.^{7e)}
- (2) Zbožím se pro účely daně z přidané hodnoty rozumí hmotná věc.
- (3) Za zboží se pro účely daně z přidané hodnoty
- a) považuje také
 1. živé zvíře,
 2. lidské tělo a část lidského těla,
 3. právo stavby,
 4. plyn, elektřina, teplo a chlad,
 - b) **nepovažují peníze a cenné papíry s výjimkou**
 1. bankovek a mincí české nebo cizí měny vyrobených pro Českou národní banku nebo obdobnou osobu podle právních předpisů jiného státu,
 2. bankovek, státovek a mincí české nebo cizí měny prodávaných pro sběratelské účely za ceny vyšší, než je jejich nominální hodnota nebo přepočtení jejich nominální hodnoty na českou měnu; pro tento přepočtení se odstavec 8 použije obdobně,
 3. cenných papírů vyrobených pro emitenta.
- (4) Pro účely tohoto zákona se dále rozumí
- a) dopravním prostředkem vozidlo, jiný prostředek nebo zařízení, které jsou určené k přepravě osob nebo zboží z jednoho místa na jiné a které jsou obvykle konstruované pro použití k přepravě a mohou k ní být skutečně použity; za dopravní prostředek se nepovažuje vozidlo, které je trvale znehyněno, ani kontejner,
 - b) ,
 - b) obchodním majetkem majetkové hodnoty, které slouží osobě povinné k dani a jsou touto osobou určeny k uskutečňování **ekonomické činnosti**,
 - c) dlouhodobým majetkem obchodní majetek, který je
 1. hmotným majetkem podle zákona upravujícího daně z příjmů; hmotný majetek přenechaný k užití na základě smlouvy, pokud je ujednáno a ke dni uzavření této smlouvy je zřejmé, že vlastnické právo k užívanému hmotnému majetku bude za obvyklých okolností převedeno na jeho uživatele, se pro účely daně z přidané hodnoty považuje za dlouhodobý majetek uživatele,
 2. odpisovaným nehmotným majetkem podle právních předpisů upravujících účetnictví,
 3. pozemkem, který je dlouhodobým hmotným majetkem podle právních předpisů upravujících účetnictví^{7d)}; pozemek přenechaný k užití na základě smlouvy, pokud je ujednáno, že vlastnické právo k užívanému pozemku bude převedeno na jeho uživatele, se pro účely daně z přidané hodnoty považuje za dlouhodobý majetek uživatele, nebo
 4. technickým zhodnocením podle zákona upravujícího daně z příjmů v případě technického zhodnocení hmotného majetku, nebo technickým zhodnocením podle právních předpisů upravujících účetnictví v případě technického zhodnocení dlouhodobého nehmotného majetku,
 - d) ,
 - d) osobním automobilem dopravní prostředek, který má v registru silničních vozidel zapsanou kategorii M1 nebo M1G; pokud zápis kategorie chybí, vymezuje se tato kategorie zvláštním právním předpisem^{4b)},
 - e) nájmem také podnájem, pacht a podpacht; nájmem se rozumí také zřízení, trvání nebo zánik věcného břemene zřízeného k nemovité věci, pokud jsou naplněny znaky nájmu,
 - f) přepravou zboží také přeprava peněz a cenných papírů,
 - g) dodáním zboží s instalací nebo montáží dodání zboží spojené s instalací nebo montáží osobou povinnou k dani, která zboží dodává, nebo jí zmocněnou třetí osobou,
 - h) dodáním zboží soustavami nebo sítěmi dodání
 1. plynu prostřednictvím přepravní nebo distribuční soustavy nacházející se na území Evropské unie anebo jakékoli sítě k takové soustavě připojené,
 2. elektřiny, tepla nebo chladu sítěmi.
- (5) Přemístěním zboží se pro účely tohoto zákona rozumí odeslání nebo přeprava zboží, které je součástí obchodního majetku osoby povinné k dani, mezi členskými státy do členského státu, do něhož je zboží odesláno nebo přepraveno pro účely uskutečňování ekonomické činnosti této osoby, pokud je toto zboží odesláno nebo přepraveno touto osobou nebo jí zmocněnou třetí osobou.
- (6) Za přemístění zboží se pro účely tohoto zákona nepovažuje odeslání nebo přeprava zboží pro účely
- a) prodeje zboží na dálku do členského státu ukončení odeslání nebo přepravy zboží,
 - b) dodání zboží s instalací nebo montáží v členském státě ukončení odeslání nebo přepravy zboží,
 - c) dodání zboží na palubě lodi, letadla nebo vlaku během přepravy osob uskutečněné na území Evropské unie,
 - d) dodání zboží soustavami nebo sítěmi,
 - e) uskutečnění plnění osvobozeného od daně podle § 64, 66 nebo 68, nebo obdobně osvobozeného od daně podle právního předpisu členského státu zahájení odeslání nebo přepravy zboží,
 - f) poskytnutí služby pro osobu povinnou k dani, zahrnující práce na zboží fyzicky uskutečněné v členském státě ukončení odeslání nebo přepravy zboží za podmínky, že zboží po provedení prací je vráceno zpět osobě povinné k dani do členského státu, ze kterého bylo zboží původně odesláno nebo přepraveno,